

fd. entrepreneur

Reageren?
entrepreneur@fd.nl
 Voor tips, ideeën en suggesties

Online Lifestyle
www.fd.nl/ent

Duurzaam ondernemen Twee "R" Recycling

Twentse doorzetter gaat asbest vermalen tot onschuldig poeder

Hans de Jongh
 Hengelo (O)

Dat hij de eerste Europese fabriek zal bouwen die grootschalig asbest kan verwerken, staat voor Anton Reef (38) vast. Alleen moet hij eerst nog zo'n € 15 mln van de bank zien los te krijgen. Een groot bedrag, zeker in deze tijd, geeft de Twentse afvalondernemer toe. Maar daar kan Reef niet van waker liggen. Hij heeft de laatste tien jaar voor hetere vuren gestaan. Zo hangt al probeert Reef een asbestafabriek van de grond te krijgen.

Inde tussentijd heeft hij een respectabele serie tegenslagen moeten verstuiven: eerst was er een oplichter met wie Reef moest afrekenen, toen een zakenpartner die zich terugtrok en vervolgens ging een cruciale toeleverancier over de kop. 'Ik ben in heel wat kuilen gestapt', zegt de directeur-eigenaar van Twee "R" Recycling uit Hengelo monter. 'Maar ik ben er ook al-tijd weer uitgekropen.'

Als vanaf nu alles meezit, gaat begin 2012 eindelijk de schop in de grond. In Zwolle moet een fabriek verrijzen die jaarlijks zo'n 100.000 ton kankerwerkkend asbest omsmelt tot een onschuldig poeder dat gebruikt kan worden als cementvervanger in beton. Storten bij speciale vuilnisbelten en maar hopen dat niemand er meer aan komt, hoeft niet meer.

Her klinkt te mooi om waar te zijn. Toch kan het, zegt bijvoorbeeld adviesbureau SGS Intron uit Sittard. Dit bureau, dat gespecialiseerd is in onderzoek van bouwmaterialen, heeft vorig jaar gekozen of Reefs procedé werkt. Met andere woorden: wordt het asbest inderdaad onschadelijk gemaakt en is het resproduct bruikbaar als cementvervanger? Beide zijn het geval, aldus algemeen directeur Gert van der Wegen. 'Dit is een nuttige zaak, want storten is het probleem verschuiven naar een volgende generatie', zegt Van der Wegen. 'Niet alleen wordt het asbest onschadelijk gemaakt, maar het restmateriaal wordt ook nuttig aangewend. Als cementvervanger draagt het bij aan een schoner milieu. Cement is niet alleen de duurzame, maar ook de meest vervuillende component van beton.'

De man Het bedrijf

- Twee "R" Recycling is een familiebedrijf dat in 1980 is opgericht door de vader van Anton Reef, de huidige eigenaar
- Reef (38) trad als puber toe na een tweejarige opleiding aan de toenmalige meo
- Drie jaar geleden nam hij het bedrijf helemaal over van zijn vader

Anton Reef voor een afvalverwerkingscentrale van zijn bedrijf.

Bij toeval is Reef op het verwerkinsproces gestoten. Begin deze eeuw maakte zijn recyclingbedrijf, dat hij toen nog met zijn vader had, magere tijden door. Reef junior ging op zoek naar nieuwe inkomsten en vermoedde dat er geld zat in asbest, dat sinds 1998 een verboden bouw materiaal is.

Via via kwam hij in contact met een Duitse ondernemer. Deze man uit Hockenheim claimde een manier te hebben gevonden om asbest, zoals dat heet, te 'denatureren'. De Duitser besloot zijn methode samen met Twee "R" Recycling te ontwikkelen voor grootschalig gebruik. Hier ging het mis. Reef en zijn vader, die hij drie jaar geleden uitkocht, stopten veel tijd en geld in het project, maar wer-

den er niet naar behoren voor beloond. In 2004 volgde een rechtszaak, die werd gewonnen door de Nederlanders. De rechter wees hun hervollde eigendom van de patenten voor het procedé toe.

Dat de oorspronkelijke eigenaar niet te goeder trouw was, wordt bevestigd door bouwbedrijf Heijmans. Deze Brabantse onderneming was, onafhankelijk van Reef, ook met de ondernemer uit Hockenheim in contact gekomen. Beide Nederlands partijen besloten na de rechtszaak de handen ineen te slaan. Bij Moerdijk zouden ze op een stuk grond van Heijmans hun eigen fabriek bouwen.

Vergunningen werden aangevraagd en toegelend, maar op het laatste moment trokken de Bra-

bantse bouwers zich terug. Dat was in 2008. Heijmans was in zwaar weer beland en beraadde zich op de toekomst. Voor asbestverwerking was daarin geen plaats. 'We moesten een afweging maken of dit tot onze core business behoorde. De raad van bestuur heeft toen besloten dat dit niet het geval was', aldus innovatiemanager Hans Bolk van Heijmans, die destijds over het asbest ging. 'Dat had niets te maken met het procedé of met het businessplan. Dat was in orde.'

Na de tactische terugtocht van Heijmans besloot Reef junior in zijn eentje verder te gaan. Hij had het nog niet besloten, of de volgende onheilsliding diende zich aan. De bouwver van de oven voor de ver-

werkingsfabriek ging failliet. Dat was een harde klap omdat het een cruciaal en specifiek onderdeel in het productieproces betrof. In Europa is slechts een handvol bedrijven in staat dergelijke ovens te bouwen. 'Dit soort zaken werpt je telkens toch weer één of twee jaar terug', aldus Reef.

Maar aan opgeven heeft hij nooit gedacht. In het Gelderse Wijchen heeft Reef een nieuwe ovenbouw gevonden. Het papierwerk is inmiddels klaar, zodat de vergunningen aangevraagd kunnen worden.

Nu de bank nog. 'De bank beweegt wel, maar kijkt ook naar de overheid', aldus Reef. Waar hij op doelt, is een toekomstig stortverbod op asbest. Zo'n verbod is noodzakelijk wil de nieuwe fabriek kunnen rekenen op voldoende aanvoer en omzet.

Reef lobbyt in politiek Den Haag en weet dat het ministerie van Infrastructuur en Milieu in principe positief aankijkt tegen zijn project. Maar de minister wil nog geen harde garantie afgeven dat voortaan alle asbest naar Reefs geplande fabriek gebracht moet worden. 'Dat is nog niet aan de orde', aldus een woordvoerder. 'Eerst moet die fabriek er komen.'

Ondertussen paart Reef al ruim een halfjaar met zijn bank om zijn project van in totaal € 23 mln te kunnen betalen. Sinds kort zit hij ook aan tafel met mogelijke andere financiers. 'Indien nodig komt er nog een partij bij zitten. We zijn al met wat mensen in gesprek.'

Genoeg asbest voor 80 jaar werk

Jaarlijks wordt in Nederland 300.000 ton asbesthoudend afval gestort. Ongeveer een derde daarvan bestaat uit platen, buizen en andere vaste materialen waarin zo-

geheten hechtgebonden asbest zit. Alleen dit soort asbest kan worden verwerkt in de geplande fabriek van Anton Reef.

De tukker is niet de eerste die zo'n fabriek wil bouwen. Begin deze eeuw speelde ook een Utrechtse onderneming met de gedachte. Dit bedrijf, Oskam, wilde aan de slag gaan met een Ameri-

kaanse, chemische methode maar vond de kosten te hoog.

In Europa staat momenteel alleen in Frankrijk een fabriek die asbest kan verwerken tot een onschuldig resproduct. Deze fabriek heeft volgens de eigen website een veel geringere capaciteit dan de installatie die mogelijk in Zwolle gestalte wordt. De Franse fabriek in Les Landes kan om en nabij de 15.000 ton asbesthoudend afval per jaar verwerken. In Zwolle gaat het om 100.000 ton.

Bij deze verwerkingshoeveelhe-

den kan de fabriek zo'n 80 jaar draaien voordat alle Nederlandse hechtgebonden asbest definitief opgeruimd is, aldus Reef.

Tot nu toe kost het € 175 om een ton asbest te storten. De regering heeft Reef en de Tweede Kamer gezegd dat het niet meer dan 50% duurder mag worden dan het nu kost.

Bovendien moet hij ten minste 75% van de jaarlijks vrijkomende asbest kunnen verwerken. Reef denkt dit gemakkelijk te kunnen halen.

Foto: Ceas Elzena

Column
Annemari van Gaal

Doe ee

E lke week krijg paar business toegestuurd mers met ee

idee. Zonder uitzondering ben ze als bijlage een prognose, met altijd loop. Op papier zijn wiinsgevende project saai, maar alle vijftien onderling uitwisselbare ideeën flink op te starten in jaar aanloopverliezen in helft van 'jaar 2'. 'Je van 'jaar 2' wordt al evenpunt bereikt. Je zo veel winst dat alle liezen weggewerkt w jaar 4 en jaar 5' zij goed. Je zou gek zijn te investeren. Als je t goed van vertrouwder

Waanzin, want de nespplannen zijn gepolates van een wet niets met de realiteit. De praktijk is altijd: valt, eertlijk gezegd, en zelden mee. De v een businessplan ke maar een concreet v blijft een waanwens dag van vandaag het een congres waar ik ken over zakendoen Het was in de tijd dat Rusland woonde. V lezing was er in het een andere spreker man werkte voor ee

Architect in zee

Robert Mulders
 Amsterdam

Architectenbureau I ken uit Den Bosch (j mln, 120 medewerkers KPN Getronics € 50 bouwde ontwikkeling v bouwde bibliotheek. D mede-eigenaar Aart verwacht het project winstgevend te hebt

Wat is een bibliotheek?

'Er zijn veel e stroomissen in de wordt het verkeerd deel gepakt en dat k jaarlijks € 10 mnd a Wij hebben enkele een geautomatiseerd opgezet, waarin zo bouwobjecten en n opgenomen. We wi meling uitbouwen maken voor andere alleen architecten ook aannemers. In